

1. Bir ülkede kalkınma planlarının yapılması ve uygulanabilmesi için ülke nüfusunun özelliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Bunun için nüfus sayımları yapılır. Ülkemizde ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927 tarihinde yapılmış ve ülke nüfusumuz 13.648.270 olarak belirlenmiştir. "Türkiye İstatistik Kurumu" (TÜİK) tarafından yapılan nüfus sayımları sırasında nüfusumuzun özellikleri de tespit edilir.

Nüfus sayımları yapıldığında nüfusla ilgili ulaşılabilen özelliklerden iki tanesini yazınız. (10 Puan)

1.
2.

SB.7.3.2. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye’nin demografik özelliklerini yorumlar.

AÇIKLAMA

Örnek yanıtlar kısmındaki ifadelerden veya benzerlerinden iki tanesini yazan öğrenci, tam puan alacaktır.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- ülkenin toplam nüfusu
- kadın - erkek nüfus oranı / nüfusun cinsiyet durumu
- nüfusun köy ve kentlerdeki dağılımı
- nüfusun ekonomik faaliyetleri
- nüfusun eğitim ve okuma yazma durumu
- nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı
- cinsiyete göre çalışma durumu
- doğum, ölüm ve göç oranları
- nüfus artış hızı
- seçmen sayısı
- ...

(10 Puan)

KISMİ PUAN

Doğru yanıtlardan yalnızca birini yazan kısmi puan alır.

(5 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

2. Bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitmesine göç adı verilir. Ülkemizde göç önemli bir olgudur ve insanlar birçok nedenden dolayı göç etmektedir. Fakat Türkiye’de göçler genellikle kırdan kente ve doğudan batıya doğru olmaktadır.

Türkiye’deki göçlerin genellikle kırdan kente ve doğudan batıya doğru olmasının nedenleri hakkında bilgi veriniz.(10 Puan)

SB.7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.

AÇIKLAMA

Örnek yanıtlar kısmında geçen ifadeler ve benzerleri doğru yanıt olarak kabul edilecektir.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- *Kırsal alanlardaki tarımda makineleşme,*
- *Doğuda nüfus artışınız fazla olması ve geçim sıkıntısının yaşanması,*
- *Kırsalda tarım arazilerinin bölünmesi ve verimsizleşmesi,*
- *Batıdaki şehirlerde fabrikaların fazla olması,*
- *İş, eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim, altyapı olanaklarının köylerde kısıtlı şehirlerde ise gelişmiş olması,*
- *Doğuda olumsuz iklim şartlarının olması,*
- ...

gibi nedenlerle göçler genellikle kırdan kente ve doğudan batıya doğru olmaktadır.

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

3. **Kaçak Yapılan 5 İnşaat Yıkıldı**

Yapılan uyarılara rağmen kanunlara aykırı olarak başlanan 5 bina inşaatında yıkım çalışmalarına başladı. Belediyenin Teknik İşler Başkan Yardımcısı, tarım arazileri başta olmak üzere, kaçak yapıya asla müsaade etmeyeceklerini ifade etti. İmar kanunu ve ilgili mevzuatın açık ve net olduğunu kaydeden Başkan Yardımcısı, “Hiç kimse belediyeden kanunsuz iş yapmak için taviz beklemesin. Devletin kanunları açıktır. Kanun ne diyorsa herkes ona uyacak ve ona göre yaşayacak.” dedi.

Genel Ağ haberi, 10 Ağustos 2016 (Düzenlenmiştir.)

Verilen genel ağ haberinin anayasamızdaki hangi temel hak ve özgürlükle ilgili olduğunu yazınız. (10 Puan)

SB.7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.

AÇIKLAMA

“Yerleşme ve seyahat özgürlüğü” ile ilgili ifadeler doğru yanıt olarak kabul edilecektir.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
- Yerleşme hakkı
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- ...

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

4. Yazının icat edilmesinin faydaları hakkında kısa bir açıklama yazınız. (10 Puan)

SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.

AÇIKLAMA

Örnek yanıtlar kısmında geçen ifadeler veya benzerleri doğru yanıt olarak kabul edilecektir.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- Yazının bulunmasından sonra bilgiler kaydedildi, korundu ve sonraki kuşaklara aktarıldı.
- Bilginin kayıt altına alınması ve kalıcılığı mümkün olmuştur.
- Yazının icadıyla insanlar yeni şeyler öğrenerek bilgilerini artırmışlardır.
- İnsanlar unutulmasını istemedikleri önemli bilgileri yazarak korumuşlardır.
- Yazının icadıyla birlikte bilimsel çalışmalarda gelişmeye başlamıştır.
- ...

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

5. Türk-İslam devletlerinde birçok önemli bilim insanı yetişti. Bu bilim insanlarından ikisi hakkında aşağıda bilgiler verilmiştir.

Noktalı kısımlara bu bilim insanlarının hangileri olduğunu yazınız. (20 Puan)

a)	b)
<ul style="list-style-type: none">Fatih Sultan Mehmed, çalışmalarını yürütmesi için onu İstanbul'a davet etti. İstanbul'daki Ayasofya Medresesine müderris oldu.Gezegenlerin, yıldızların ve diğer gök cisimlerinin konumlarını gösteren kitaplardaki eksiklik ve yanlışlıkları düzeltti.Hazırladığı "Şerh-i Zîc-i Uluğ Bey" (Uluğ Bey'in Yıldız Cetveline Şerh) adlı kitabı, uzun süre Osmanlıda bilim dünyasına kılavuzluk etti.İstanbul'un enlem ve boylam derecesini belirledi.	<ul style="list-style-type: none">Matematik, coğrafya, astronomi ve tarih alanlarında çalışmalarda bulundu.Cebir alanında yaptığı çalışmalardan dolayı "Cebir Atası" lakabı ile tanındı.Yazdığı cebir kitabı XVI. yüzyıla kadar Avrupa üniversitelerinde ders kitabı olarak okutuldu."0" rakamını aritmetiğe kazandırarak Avrupalıların Hint sayı sistemine geçmelerini sağladı.Astronomi alanında Ay, Güneş, Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn'ün hareketlerini gösteren bir kitap yazdı.

SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.

AÇIKLAMA

Doğru yanıtlar kısmındaki ifadeleri yazan öğrenci, tam puan alacaktır.

DOĞRU YANIT

a) Ali Kuşçu

(20 Puan)

b) el-Harezmi

KISMİ YANIT

Doğru yanıtlardan yalnızca birini yazan kısmi puan alır.

a. (10 Puan)

b. (10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

6. Orta Çağ Avrupası'nda Dünya, evrenin merkezi kabul edilmekteydi. Rönesans Dönemi'nin önemli bilim insanlarından olan Nicolaus Copernicus (Nikolas Kopernik) ise bu görüşe karşı çıktı. O, yaptığı gözlemler sonucu Dünya'nın Güneş etrafında dönen bir gezegen olduğunu ortaya koydu. Ancak Katolik Kilisesinin Dünya'nın sabit durduğu ve evrenin merkezi olduğu görüşüne karşı gelmekten çekindiği için "Gök Kürelerin Hareketi" adlı eserini ölümünden kısa süre önce yayınlatabildi. Zira o dönemde Katolik Kilisesi kendi görüşlerine aykırı düşüncede olanları ölümle bile cezalandırabiliyordu.

Verilen durumu, bilimin gelişmesine etkisi açısından değerlendiriniz. (10 Puan)

SB.7.4.3. XV-XX. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin oluşmasına etkisini analiz eder.

AÇIKLAMA

Örnek yanıtlar kısmında geçen ifadeler veya benzerleri doğru yanıt olarak kabul edilecektir.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- Orta Çağ Avrupası'nda kilise baskısı ve skolastik düşünce etkili olduğu için özgür düşünce ortamı yoktu. Bundan dolayı bilimsel anlamda gelişme sağlanamamış ve yenilikler yapılamamıştır.
- Bilim insanları çalışmalarını rahat bir şekilde yapamamış ve açıklayamamıştır.
- ...

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

7. Galileo Galilei, tarihte teleskopla gözlem yapan ve gözlem kayıtlarını yayımlayan bilim insanıdır. O zamana dek Ay'ın, Venüs'ün, Mars'ın, Jüpiter'in ve uydularının pürüzsüz yüzeylere sahip olduğuna inanılıyordu. Ancak Galilei, yaptığı gözlemlerle bu inancın doğru olmadığını kanıtladı. Jüpiter'in uydularının Jüpiter'in etrafında döndüğünü gördü. Bu, bir gök cisminin Dünya'nın etrafında dönmediğinin kesin kanıtıydı.

Verilen bilgiye göre Galileo Galilei hangi bilim dalıyla ilgili çalışmalar yapmıştır? (10 Puan)

SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.

AÇIKLAMA

Doğru yanıt kısmında geçen ifade doğru cevap olarak kabul edilecektir.

DOĞRU YANIT

Astronomi / Gök Bilimi

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)

8. Osmanlılarda toprağın mülkiyeti genel olarak devletin elindeydi. Devlet, bu topraklardan elde ettiği geliri dirlik adı ile devlete yararı dokunanlara veriyordu. Osmanlı Devleti'nde fethedilen toprakları görevliler, kayıt altına alır ve gelirlerine göre ayırırdı. Tımar, zeamet ve has olarak ayrılan bu topraklardan geliri en yüksek olan has topraklardı.

Osmanlı Devleti'nde uygulanan Tımar sisteminin faydalarından iki tanesini yazınız. (20 Puan)

1.
2.

SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıkla.

AÇIKLAMA

Örnek yanıtlar kısmındaki ifadeleri veya benzerlerini yazan öğrenci, tam puan alacaktır.

DOĞRU YANIT

Örnek Yanıtlar:

- Devlet, tımar sistemi ile para harcamadan büyük bir orduya sahip olabiliyordu.
- Devletin hazinesinden para harcanmadan askeri besleniyordu.
- Kırsal yerlerin güvenliği sağlanmıştır.
- Toprak işlenerek üretimde süreklilik sağlanmıştır.
- Halkın gıda ihtiyacı karşılanmış, dışarıdan tarım ürünü alma ihtiyacı duyulmamıştır.
- ...

(20 Puan)

KISMİ PUAN

Doğru yanıtlardan yalnızca birini yazan kısmi puan alır.

(10 Puan)

YANLIŞ YANIT

Doğru yanıtlar dışında verilen cevaplar

(0 Puan)

BOŞ YANIT

Herhangi bir yanıtı olmayan cevaplar boş kabul edilecektir.

(0 Puan)